

کاربرد تحلیل محتوایی نشریه «ره‌آورد نور»

در شناخت روند رشد فناوری در حوزه

مقدمه

فصلنامه تخصصی «ره‌آورد نور» تنها مجله‌ی تخصصی در موضوع «فن‌آوری اطلاعات دینی» است. این نشریه که از بهمن ۱۳۷۷ فعالیت خود را آغاز کرد، در ابتدا تنها به صورت درون‌سازمانی و «پیش‌شماره» در مرکز کامپیوتری علوم اسلامی نور منتشر می‌شد.

در طی بیش از بیست سال فعالیت، این فصلنامه توانسته است متناسب با بحث‌ها و نیازهای روز حوزه‌های علمیه به موضوعات مرتبط با فن‌آوری اطلاعات با تعاریف و مصادیق گسترده‌ی آن پردازد و نقش قابل توجه و حائز اهمیتی را در این زمینه کسب کند.

بر این اساس و با توجه به تعامل با فضای حاکم بر حوزه و تأثیر و تأثر از آن، آرشیو این نشریه با احتساب همه شمارگان آن از جهت تاریخ‌پژوهی یکی از بهترین منابع برای فهم فضای حوزه‌های علمیه و مطالعات دینی مرتبط با فن‌آوری اطلاعات است. تمامی مقالات، گزارش‌ها، مصاحبه‌ها و علی‌الخصوص اخبار منتشره در این نشریه، بر اساس تاریخ زمانی، می‌تواند نگرش صحیح از روند تغییرات وضعیت فناوری در حوزه به دست دهد.

در این مقاله سعی می‌کنیم مطالب منتشره در این فصلنامه را به صورتی خلاصه مرور کنیم، تا ضمن تحلیل و دریافت روند فعالیت‌های مرکز کامپیوتری علوم اسلامی، به دیدگاهی جامع نسبت به تغییرات «فن‌آوری اطلاعات» در حوزه‌های علمیه دست یابیم.

معرفی فصلنامه

شناسنامه رسمی فصلنامه رهاورد نور، از همان آغازین روزهای فعالیت، موضوع این مجله را این‌طور تبیین می‌کند: «پژوهش‌های رایانه‌ای در زمینه علوم اسلامی». توجه به این تعبیر و بیان چنین موضوعی حاکی از آن است که سال‌های پایانی دهه هفتاد رایانه و نرم‌افزارهای دینی اصلی‌ترین بستر و مصادیق فن‌آوری اطلاعات بوده و از آغاز دهه هشتاد عبارت «فن‌آوری اطلاعات» با مصادیق مختلف و گوناگون و متنوعش، از جمله فضای مجازی، به شدت مورد توجه و استفاده عمومی بوده است.

تعریف رهاورد نور از خودش به این نحو ادامه می‌یابد: «این مجله که نخستین فصلنامه تخصصی مطالعات رایانه‌ای علوم اسلامی است به منظور اطلاع رسانی، آموزش و انعکاس پژوهش‌های رایانه‌ای در زمینه علوم اسلامی از بهمن ماه ۱۳۷۷ آغاز به کار کرد.^۱»

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی صاحب امتیاز آن، حجة الاسلام دکتر حمید شهریاری مدیر مسئول و

^۱ درباره فصلنامه <http://rahavardnoor.ir/index.php/about-journal>

اهداف نشریه

از میان اهدافی که در صفحه معرفی نشریه بیان شده موارد ذیل را می‌توان برشمرد:

۱. ارتقاء فرهنگ عمومی انفورماتیک علوم اسلامی در سطح جامعه و مراکز دینی
۲. ایجاد بستری مناسب برای ساماندهی وضعیت اطلاع‌رسانی در باب انفورماتیک علوم اسلامی
۳. ارتقاء سطح علمی متخصصان و کاربران رایانه در مراکز فرهنگی - دینی
۴. معرفی مراکز رایانه‌ای علوم اسلامی و محصولات آن‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های در دست اقدام به محققان و اندیشمندان به منظور ایفای نقش اطلاع‌رسانی در عرصه داده‌پردازی علوم اسلامی

موضوعات مطالب

همچنین در یک دسته‌بندی کلی می‌توان موضوعات مطالب منتشره در این مجله را در عناوین ذیل دسته‌بندی کرد:

۱. دین، فرهنگ و فن‌آوری اطلاعات عنوان ۳۱۵
۲. نرم‌افزارهای اسلامی عنوان ۲۷۴
۳. پایگاه‌های اسلامی و مطالعات اینترنتی عنوان ۲۴۸
۴. دانش کاربری عنوان ۱۶۱
۵. کتاب‌شناسی و استناددهی عنوان ۲۸
۶. پردازش هوشمند متن عنوان ۲۶

مجله ره‌آورد نور از نخستین شماره رسمی، یعنی بهمن‌ماه ۱۳۸۱، تا زمستان ۱۴۰۰، در ۷۷ شماره منتشر شده است.

نگاه تاریخی به محتوای مجله

با بررسی تاریخی، یا اصطلاحاً «تایم‌لاین»، مطالب این مجله به خوبی می‌توانیم به این نکته مهم دست پیدا کنیم که در دو دهه‌ی اخیر چه موضوعاتی در فضای فن‌آوری اطلاعات دینی مورد توجه یا چالش بوده است. این نکته ازین جهت مهم است که نشان می‌دهد موضوع «رایانه» و بعدها «فن‌آوری اطلاعات» در حوزه علمیه آیا هم‌گام با مسائل روز بوده، یا عقب‌تر و یا جلوتر از زمانه حرکت می‌کرده است.

از آن رو که اصلی‌ترین کارویژه و عملکرد مرکز کامپیوتری علوم اسلامی نور تا اوایل دهه هشتاد تولید نرم‌افزارهای اسلامی بوده است و سال‌های بعد نیز این مهم همچنان ادامه داشت، طبیعتاً ورود به موضوع نرم‌افزار و تحلیل و بررسی محتوایی و فنی این فن‌آوری یکی از اصلی‌ترین موضوعات مطالب مجله است.

نرم‌افزارهای علوم اسلامی

از بین ده‌ها مطلب در خصوص نقد تخصصی آثار نرم‌افزاری به عناوین ذیل بر می‌خوریم:

گزارش نشست‌های خبری و آیین‌های رونمایی از برخی محصولات جدید نور
نرم‌افزار درایة النور، نقطه امید، ضرورت ارتقاء
بایسته‌های رابط کاربر در نرم‌افزارهای اسلامی
نرم‌افزارهای تفسیری، قابلیت‌ها و چالش‌ها
کاستی‌ها و بایسته‌های نرم‌افزار نور الحکمة ۳

بایسته های نرم افزار جامع فقه اهل البیت (ع)
 نرم افزارهای نهج البلاغه؛ کاستی ها و بایسته ها
 نرم افزار شناسایی احادیث مشابه، چالش ها و راهکارها
 بایسته های تحلیل و طراحی نرم افزار جامع ترجمه قرآن
 نرم افزارهای جستجوی لفظی؛ کاستی ها و بایسته ها
 نرم افزار کریمه اهل بیت (س)؛ ویژگی ها و کاستی ها
 نرم افزار جامع مهدویت از تئوری تا عمل؟!
 مهندسی مجدد نرم افزارهای علوم اسلامی
 نرم افزار فیش نگار؛ بایسته ها و کاستی ها
 ارزیابی نرم افزارهای علوم اسلامی شهر قم در سه موضوع: قرآن، حدیث، فقه و احکام، از دیدگاه رابط کاربر و قابلیت های جستجو
 امتیازدهی و ارزیابی محصولات نرم افزاری مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
 گزارش نشست علمی نقد و بررسی نرم افزار درایة النور

خودارزیابی

در مطالب منتشره علاوه بر نقد و بررسی نرم افزاری های سایر مراکز حوزوی، تعدادی از نرم افزارهای تولیدشده توسط خود مرکز نیز مورد نقد و بررسی قرار گرفته است که به عنوان نقد درون سازمانی امتیاز مهمی برای نشریه محسوب می شود.

سایت های اسلامی

در خصوص توجه مدیران نشریه به اهمیت فضای مجازی، عناوین ذیل شاهد و گویاست.

ناجح، نخستین سایت فقهی و حقوقی کشور
 اعتبار سنجی محتوای وب سایت های دینی
 معرفی کتاب «پایگاه های شیعی در اینترنت»
 پایگاه های قرآنی در اینترنت
 مقایسه پایگاه های حدیثی شیعه و سنی در اینترنت
 نگاهی به پایگاه اینترنتی حدیث نت
 نقد و بررسی بخش حدیث پایگاه حوزه نت (hawzeh.net)
 پایگاه حوزه نت؛ چالش ها و انتظارات نوین
 بایسته های پایگاه های شیعی در ماه مبارک رمضان
 پایگاه بلاغ، از اهداف تا عملکرد
 پایگاه های اسلامی و سامانه مدیریت محتوا
 نقد و بررسی پایگاه Shia Search
 پایگاه های اسلامی و رسالت تبلیغ
 چگونگی تعامل پایگاه های اطلاع رسانی شیعه با اعتقادات اهل سنت
 نقد و بررسی پایگاه اطلاع رسانی رسا؛ خبرگزاری حوزویان (www.rasanews.com)
 در انجمن های مذهبی پایگاه های گفتگو چه می گذرد؟
 جایگاه مطبوعات دینی در پایگاه های اسلامی

تبلیغات دینی در پایگاه های اسلامی
 بررسی و ارزیابی نشریات پایگاه های اسلامی
 نگاهی به موضوع حج و حرمین شریفین در پایگاه های اسلامی
 نقد و بررسی محتوا و ساختار پایگاه اطلاع رسانی الشيعة (آل البيت)
 معرفی پایگاه مجلات تخصصی علوم انسانی و اسلامی
 پایگاه های پیامبر اعظم در اینترنت
 راه اندازی نسخه جدید پایگاه امام علی (علیه السلام) www.imamalinet.net
 پایگاه های مراجع معظم تقلید در اینترنت
 نگاهی گذرا به پایگاه ها و نرم افزارهای حقوقی
 پایگاه های پاسخگو به شبهات و سؤالات دینی در اینترنت
 بررسی محتوا و امکانات پایگاه معارف قرآن (www.maarefquran.com)
 پایگاه های مفید کودکان در اینترنت
 کتابخانه دیجیتال در پایگاه های اسلامی
 معرفی محتوا و امکانات پایگاه اطلاع رسانی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (www.noorsoft.org)
 ادیان جدید و رسالت پایگاه های اسلامی
 پایگاه های اسلامی زنان در اینترنت
 اندیشوران، پایگاه محققان حوزه علمیه (www.andishvaran.com)
 دانشنامه دفاع مقدس در پایگاه حوزه نت، اقدامی شایسته جهت تقویت دانشنامه انقلاب اسلامی
 ترفند های تبلیغی پایگاه های مسیحی
 نگاهی به پایگاه اطلاع رسانی دستاوردهای انقلاب اسلامی (www.dastavardha.com)
 پایگاه های تخصصی معرفی کتاب
 پایگاه مؤسسه تحقیقات و نشر معارف اهل البیت (ع) در یک نگاه
 گزارش مراسم رونمایی از پایگاه کتابخانه دیجیتال نور
 پایگاه شبکه اجتماعی حامیان ولایت، جامعه مجازی ولایتمداران
 معرفی پایگاه جامع و تخصصی جنگ نرم (www.jangnarm.com)
 معرفی پایگاه مجمع ذخایر اسلامی (www.mzi.ir)
 پایگاه های مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در یک نگاه
 معرفی پایگاه مجلات تخصصی نور (www.noormags.com)
 معرفی پایگاه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (www.irandoc.ac.ir)
 معرفی پایگاه بانک اطلاعات نشریات کشور (www.magiran.com)
 معرفی پایگاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (www.nlai.ir)
 آشنایی با پایگاه های پرسش و پاسخ
 خطاهای رایج در طراحی پایگاه های اسلامی
 پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (www.isc.gov.ir)
 ابزارهای تحلیل آماری پایگاه ها
 نگاهی به پایگاه فرهنگی مذهبی شهید آوینی
 پایگاه اینترنتی مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما
 طراحی رابط کاربر در پایگاه های اسلامی؛ آسیب ها و راهکارها
 نقش آنالیز در پیشرفت و توسعه پایگاه های اسلامی

گاهی به مآخذشناسی کتاب‌ها، مقاله‌ها و پایگاه‌های اینترنتی اهمیت و جایگاه مخاطب‌شناسی در پایگاه‌های اینترنتی شیوه سازگار نمودن پایگاه اینترنتی با نرم‌افزار مدیریت استناددهی پژوهیار معرفی پایگاه حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت hajj.ir شیوه رده‌بندی کتاب‌ها در پایگاه کتابخانه دیجیتال نور تولید محتوای پایگاه‌های اسلامی به شکل خودکار جایگاه پایگاه‌های مذهبی در میان پایگاه‌های پر بازدید ایرانی پایگاه‌های آموزش مجازی اسلامی قابلیت‌های جدید پایگاه مجلات تخصصی نور در یک نگاه پایگاه‌های شناسایی سرقت ادبی پایگاه جامع الأحادیث، پنجره‌ای به روی معارف اهل بیت علیهم السلام میزان مقالات تولیدشده با عنوان «شیعه» در پایگاه «وب آف ساینس»، طی سال‌های ۱۹۷۴-۲۰۱۴ پایگاه کتابخانه دیجیتال نور؛ ویژگی‌ها و قابلیت‌ها پایگاه اطلاع‌رسانی پژوهشگاه علوم و حیانی معارج جایگاه نام نویسندگان در بازیابی اطلاعات پایگاه‌ها پایگاه‌های مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و بازتاب نامه‌های رهبر معظم انقلاب به جوانان غربی چشم‌انداز پایگاه جامع الأحادیث گزارش مراسم رونمایی پایگاه جامع الأحادیث معرفی پایگاه نسخ خطی شیعه در علوم اسلامی پایگاه کتابخانه دیجیتال نور، در مسیر رشد دورنمایی از پایگاه نسخ خطی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) معرفی پایگاه جامع قرآنی؛ بزرگ‌ترین پایگاه قرآنی در جهان اسلام (quran.inoor.ir) بررسی ساختاری و محتوایی «اعلام قرآن» در «پایگاه جامع قرآن» گزارش نشست علمی پایگاه جامع تاریخ کاربرد هوش مصنوعی در تحلیل استنادات و ارجاعات کتاب‌شناسی پایگاه کتابخانه دیجیتال نور پایگاه حوزه‌نت؛ بیست سال حضور در فضای مجازی (www.hawzah.net) پایگاه اندیشوران؛ پیشینه، ویژگی‌ها و قابلیت‌ها نشست نقد و بررسی محتوا و قابلیت‌های پایگاه قاموس نور آیین رونمایی از نسخه جدید و آزمایشی پایگاه کتابخانه دیجیتال نور www.noorlib.ir ارزیابی و محتوای وب سایت‌ها؛ انواع و بایسته‌ها

جایگاه وبلاگ

از آن مهم‌تر اختصاص حجم زیادی از مطالب نشریه به «وبلاگ» است. وبلاگ یکی از پویاترین و پرکاربردترین نوآوری‌های عصر خود بود. این ابزار از طریق سادگی دسترسی و آسانی در نگارش مطلب توانسته بود فرصت درخشانی فراهم آورد، تا هر پژوهشگر یا مبلغی بدون نیاز به پرداخت هزینه، اندوخته‌های علمی خود را منتشر کند.

پیش از ظهور نرم‌افزارهای «پیام‌رسان» مانند: تلگرام، اینستاگرام و واتساپ، وبلاگ شلوغ‌ترین فضای اطلاع‌رسانی فردی در اینترنت بود. توجه دقیق و به وقت رهاورد نور به این ابزار قابل تأمل است:

وبلاگ نویسی و تبلیغ دین

نگاهی به چالش های وبلاگ نویسی طلاب
 دین و مذهب در وبلاگ های ایرانی
 وبلاگ هایی برای دفاع از دین
 وبلاگی که وب سایت شد
 وبلاگ های قرآنی؛ ویژگی ها و کاستی ها
 دین در گستره وبلاگ های فارسی
 وبلاگ یا منبر جهانی!
 پدیده وبلاگ و ابتکار همسر یک روحانی
 وبلاگ، منبر دیجیتال؟! آری یا خیر
 چالش های پیش روی والدین در تقابل وبلاگ نویسی فرزندان
 وبلاگ، وبلاگ است
 وبلاگ؛ حاشیه ای پررنگ تر از متن
 نگاهی به نقش وبلاگ ها در شکل دهی افکار عمومی علیه اسرائیل
 درآمدی بر جایگاه وبلاگ های مهدوی
 شناسایی و بررسی مشکلات وبلاگ نویسی دینی
 وبلاگ نویسی قرآنی؛ کاستی ها و بایسته ها
 بررسی و معرفی وبلاگ های فارسی در نقد وهابیت

هوش مصنوعی

فراتر از همه این عناوین، توجه به هوش مصنوعی و راهبردهای دستیابی به سامانه های خبره، آن هم در زمانی که هنوز محافل تخصصی توجه چندانی به این مقوله نداشتند، یکی از پیشروانه ترین دستاوردهای این نشریه است:

سیستم هوشمند سندشناسی، فرضیه یا واقعیت؟
 پردازش هوشمند کارهای تحقیقاتی را سرعت می بخشد
 فناوری پردازش هوشمند متون اسلامی، نتایج ارزشمندی را به دنبال دارد
 سیستم هوشمند برچسب گذاری ادات سخن زبان عربی؛ لایه صرف
 مروری بر نرم افزار هوشمند صرف
 جستجوی هوشمند عبارات قرآنی در متون دیجیتال
 تحلیلگر هوشمند صرفی نور
 کتابخوان های تلفن هوشمند؛ چالش ها و بایسته ها
 پژوهیار ۲؛ بستری نو برای پژوهشی هوشمندانه
 ابهام زدایی هوشمند صرفی نور
 ابزارهای هوشمند فناوری در محصولات نور
 امکان سنجی هوشمندسازی علوم اسلامی
 کاربرد هوش مصنوعی در نرم افزار درایة النور
 صرف و نحو و اعراب گذاری ماشینی متون، نتیجه هوشمندسازی تولیدات نور است
 کاربرد هوش مصنوعی در تحلیل استنادات و ارجاعات کتاب شناسی پایگاه کتابخانه دیجیتال نور
 ضرورت کاربست هوش مصنوعی در علوم اسلامی
 کاربرد هوش مصنوعی در پژوهش های علوم اسلامی

قاموس نور؛ واژه‌نامه هوشمند عربی
بازآفرینی هوشمند واژگان در فضای دیجیتال
منابع قابل پردازش در مرکز فرهنگ و معارف قرآن
راهکارهای رایانه‌ای شناسایی احادیث مشابه
چالش‌های بازیابی رایانه‌ای احادیث مشابه؛ در گفتگو با حجة الاسلام حسین سیف الهی
طرحی نو برای تولید نرم افزار شناسایی احادیث مشابه
نرم افزار شناسایی احادیث مشابه، چالش‌ها و راهکارها
پردازش میراث حدیثی شیعه
امکان سنجی ایجاد سیستم خبره فقهی
بررسی موانع و مشکلات ایجاد سیستم خبره فقه
ویراستیار؛ مطالعه تطبیقی یک فعالیت پردازشی متن‌باز در زبان فارسی

ترتیب زمانی

اکنون اگر به زمان‌بندی نشر مطالب و تاریخ درج آن‌ها در مجله توجه کنیم، می‌توانیم پیشرفت و تغییرات فناوری و حضور آن در فضای دینی جامعه را دریابیم.

دوره سایت‌ها و پایگاه‌های اینترنتی

در شماره‌های اولیه مجله که در سال‌های نخستین دهه ۸۰ منتشر شده است موضوع اینترنت و مصادیق دسترسی به آن بیشتر مورد توجه مجله قرار گرفته است. سایت‌ها در این دوره زمانی اهمیت بالایی داشتند و پرسش‌های آن دوره بیشتر متوجه «چگونگی» طراحی یک سایت مفید و کارآ در حوزه علوم اسلامی بوده است. عناوین ذیل شاهدهی بر این مدعا هستند:

مقایسه پایگاه‌های حدیثی شیعه و سنی در اینترنت^۲
دین پژوهی روشمند در اینترنت؛ ابزارها و راهکارها^۳
چگونگی تعامل پایگاه‌های اطلاع‌رسانی شیعه با اعتقادات اهل سنت^۴
آسیب‌های فرهنگی و پژوهشی اینترنت^۵
پایگاه‌های اسلامی و سامانه مدیریت محتوا^۶

دوره وبلاگ‌نویسی و نگاره‌های فردی

در گام بعدی، هنگامی که فناوری‌های تازه و جدیدی وارد قلمرو فضای مجازی می‌شود، مصادیق تازه‌تری مورد توجه قرار می‌گیرد. در این میان، از همه چشم‌گیرتر و پررنگ‌تر تحلیل و بررسی فضای وبلاگ‌های دینی و حوزوی است. مانند این موارد:

چالش‌های پیش روی والدین در تقابل وبلاگ‌نویسی فرزندان^۷
وبلاگ یا منبر جهانی^۸

^۲ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/695-moghayese>

^۳ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/644-dinpaguhi>

^۴ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/623-taamol>

^۵ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/648-asibhaye-internet>

^۶ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/645-cms>

^۷ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/533-chalesh>

^۸ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/553-menbar-e-jahani>

دین در گستره وبلاگ های فارسی⁹
نگاهی به چالش های وبلاگ نویسی طلاب¹⁰

دوره توجه به ضرورت تحول حوزه علمیه

اتفاق مهمی که در این دوره افتاده است، توجه به ضرورت «تحول حوزه‌ها» در پرتو رشد فناوری اطلاعات و خصوصاً فضای مجازی است.

یکی از دغدغه‌های طلاب علوم دینی آشنا با فناوری‌های نوین این است که دیگر نمی‌توان همچون گذشته در عصر قلم و کاغذ عمر را به کندی سپری کرد و بایستی سرعت تحصیل، تدریس و پژوهش را با استفاده از این فناوری‌های نوین افزایش داد. توجه به این عناوین نشریه قابل تأمل است:

صورت بندی جدیدی از سنت دینی با استفاده از فناوری اطلاعات پدید آمده است
نهادینه سازی فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در حوزه های علمیه

تحول آموزشی در حوزه علمیه

این رویکرد در عرصه «آموزش» چنین نگاره‌هایی را رقم زده است:

تعامل در محیط آموزش الکترونیکی
پایگاه‌های آموزش مجازی اسلامی
آموزش دروس حوزوی در پرتو فناوری اطلاعات و ارتباطات
بررسی مزایای طرح درس دیجیتال برای دروس معارف

تحول پژوهشی در حوزه علمیه

در عرصه «پژوهش» مطالب بسیار متنوع و گوناگونی دیده می‌شود. به عنوان نمونه:

نرم افزار دانشنامه علوی، زمینه ساز پژوهش های گسترده در معارف نهج البلاغه
جدیدترین نرم افزارهای مراکز پژوهشی قم
نور الفقاهة ۳؛ فصل نوینی در پژوهش های فقهی
پژوهشگاه مجازی؛ کاربردها و چالش ها
ابزارها و راهکارهای پژوهش قرآنی در اینترنت
استناد به منابع دیجیتال در پژوهش های علوم اسلامی
جامع تفاسیر نور؛ رهیافتی به پژوهش های قرآنی
ارزیابی منابع اینترنتی در پژوهش های مبتنی بر اینترنت
راهکارهای اینترنتی پژوهش در مباحث عرفانی
پژوهش اینترنتی در آیین یهود

ملاحظات در باب تأسیس یک نهاد پژوهشی میان رشته ای در حوزه «فناوری اطلاعات و علوم اسلامی» با محوریت
«داده کاوی علوم اسلامی»

شاخص های ارزیابی کیفیت نرم افزارهای پژوهشی
نرم افزار فیش نگار ۲، پاسخگوی نیازهای پژوهشی است

⁹ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/552-din-dar-weblog>

¹⁰ <http://rahavardnoor.ir/index.php/archive/item/624-weblognevisi-tollab>

پژوهیار، نخستین نرم‌افزار فارسی زبان مدیریت و استناددهی علمی و پژوهشی هدف ما، ایجاد تولیدات چندرسانه ای با رویکرد پژوهشی است کتاب خوان نور، افقی نو در مطالعه و پژوهش پژوهیار ۲؛ بستری نو برای پژوهشی هوشمندانه پژوهش گری رقمی در علوم اسلامی بایسته های پژوهش فناوریانه دوره های پژوهش در تاریخ تشیع تا عصر فناوری زیست‌بوم پژوهش‌های علوم اسلامی را در فضای مجازی ترسیم می کنیم شاخص‌های فنی و پژوهشی نرم‌افزار جامع فقه ۳ نقش معاجم موضوعی فلسفی در توسعه پژوهش و بسترسازی برای تولید علم نرم‌افزار دانشنامه علوی - نسخه ۲؛ محتوای علمی و قابلیت‌های پژوهشی کاربرد هوش مصنوعی در پژوهش‌های علوم اسلامی

تحول تبلیغی در حوزه علمیه

این راهبرد توجه به تحول نه تنها در عرصه آموزش و پژوهش که به عرصه «تبلیغ» هم سرایت می‌کند. چندی بعد و در دوره‌های زمانی بعد، روش‌های نوین تبلیغ دینی موضوع مطالب منتشره مجله شده است. از این قبیل می‌توان به عناوین ذیل اشاره کرد:

وبلاگ نویسی و تبلیغ دین
پایگاه های اسلامی و رسالت تبلیغ
تبلیغات دینی در پایگاه های اسلامی
ترفند های تبلیغی پایگاه های مسیحی
هدف ما در عرصه بین‌المللی، تبلیغ و فرهنگ‌سازی است
اهمیت هنر در تبلیغ دینی؛ با تأکید بر نقش نماهنگ های چندرسانه ای
روش شناسی تبلیغات ضد دینی در فضای مجازی و راهکارهای مقابله با آن
بایسته‌های تبلیغ در فضای مجازی از نگاه رهبر معظم انقلاب
ظرفیت‌های تبلیغ دینی در فضای مجازی
نرم‌افزارهای نور در حوزه تبلیغ و فرهنگ دینی

دوره فقه فناوری اطلاعات

از آخرین نکات قابل توجه در مطالب منتشره در فصلنامه ره‌آورد نور می‌توان به حضور نگرش‌های جدید نسبت به فناوری اطلاعات در درس‌های خارج فقه اشاره کرد. این عناوین مجله حاکی از چنین توجهی است:

فقه فناوری اطلاعات و ارتباطات
فقه معاصر؛ چالش‌ها و راهکارها

معرفی کتاب "فقه فناوری های نوین - بخش اول: فقه فضای مجازی؛ دفتر اول: فقه حریم خصوصی" نوشته دکتر حمید شهریاری

نتیجه‌گیری

هنگامی که قصد مطالعه و بررسی دوره‌های تحول یک نهاد اجتماعی مانند حوزه‌های علمیه را داشته باشیم، تغییر

و تحولی نسبت به فناوری اطلاعات و در قلمرو فضای مجازی، نخستین و ضروری‌ترین اقدام شناخت و دستیابی منبع یا منابعی قابل اتکاست که بتواند داده‌ها و اطلاعات اولیه لازم را فراهم آورد و در اختیار ما گذارد.

فصلنامه ره‌آورد نور با توجه به دوره طولانی انتشار و قرارگیری در بطن حوزه علمیه قم و حضور بسیاری از طلاب علوم دینی در فرآیند تولید محتوای آن و ارتباط مستمر با بسیاری از اساتید و پژوهشگران حوزوی، فرصتی بی‌بدیل برای دستیابی به مواد خام پژوهش و مطالعه حاضر است.

این مقاله به نگاهی اجمالی و کلی نسبت به محتوای نشریه مذکور اختصاص داشت، اما شایسته است پژوهش‌های مفصل‌تری تعریف شود، تا با هدف شناخت روند تغییرات نگرش به فناوری اطلاعات در حوزه علوم دینی و تأثیر و تأثر آن در این قلمرو، به دستاوردهای قابل اتکا و جامع‌تری منتهی گردد.

و من الله التوفیق

۹ ربیع‌الأول ۱۴۴۴ هـ ق

